

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH NA LEKCJACH MUZYKI W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Sposób oceniania w znaczący sposób wpływa na stosunek uczniów do przedmiotu, a co za tym idzie - także na efektywność procesu nauczania. Na lekcjach muzyki, która jako przedmiot artystyczny wymaga szczególnego podejścia do tej kwestii, ocena proponowana powinna przede wszystkim motywować ucznia do działania i rozwijania swoich umiejętności.

Ocenianie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych .

Przy ocenianiu ucznia należy oddzielić jego postępy w opanowywaniu wiedzy teoretycznej, niewymagające aktywności muzycznej, od umiejętności śpiewu, gry na instrumentach i tworzenia muzyki. Znajomość elementów teorii i historii muzyki powinna być oceniana według jednakowych kryteriów dla całej klasy. Dotyczy to także umiejętności pisania nut

(z wyłączeniem dzieci z dysgrafią). Oceniając umiejętności i wiedzę teoretyczną, można zachęcić do aktywnego muzykowania, na przykład podwyższając ocenę za poprawne zapisanie rytmu ćwiczenia, jeśli uczeń potrafi wykonać zapisane wartości rytmiczne.

W celu sprawdzenia wiedzy muzycznej nauczyciel wykorzystuje:

- **ćwiczenia utrwalające** – dają możliwość określenia stopnia opanowania przez uczniów omówionych zagadnień
- **ćwiczenia jako sprawdziany** – niektóre zadania (np. krzyżówki, quizy) nadają się do szybkiego sprawdzenia wiadomości. Uczniowie chętnie uczestniczą w tego rodzaju „sprawdzianach”. Nauczyciel natomiast nie traci cennego czasu przeznaczonego na zajęcia.

Umiejętności praktyczne muszą być oceniane w kontekście predyspozycji muzycznych dziecka. W tym przypadku ewaluacja nie może wynikać z bezwzględnej skali osiągnięć. Każdy uczeń powinien mieć możliwość uzyskania oceny bardzo dobrej, jeśli tylko będzie zaangażowany i staranny. Duże trudności sprawia ocena postępów w sytuacji, kiedy dziecko musi pokonywać bariery psychiczne utrudniające aktywne muzykowanie. Dotyczy to przede wszystkim śpiewu.

Przy ocenianiu umiejętności praktycznych należy pamiętać o indywidualizowaniu poszczególnych ocen. Nie powinno się porównywać uczniów między sobą, lecz efekty pracy każdego z nich w stosunku do jego możliwości.

Najtrudniejszym rodzajem muzycznej aktywności dzieci jest twórczość, dlatego przy jej ocenie należy zwracać uwagę na zaangażowanie oraz staranność uczniów. Należy im umożliwić szybkie osiągnięcie satysfakcji z rezultatu własnych wysiłków twórczych. Nie można także skąpić pochwał.

Relatywna, elastyczna i zindywidualizowana ocena z muzyki

Przy wystawianiu oceny z muzyki należy brać pod uwagę przede wszystkim wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć. Dlatego też stosuje się zindywidualizowanie skali ocen na podstawie dokładnego rozpoznania możliwości każdego z uczniów oraz obserwacji jego jednostkowego rozwoju. Ocena powinna być więc relatywna, uzależniona od potencjału uczniów i prezentowanej przez nich postawy. Wystawiając konkretną ocenę z muzyki, trzeba koniecznie pamiętać o tym, że jednym z podstawowych celów tego przedmiotu jest przygotowywanie uczniów do świadomego korzystania z dorobku rodzimej i światowej kultury muzycznej oraz aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu muzycznym kraju.

Przy ocenie uwzględnia się przede wszystkim zaangażowanie i wkład pracy, znajomość literatury muzycznej i związaną z tym wiedzę, a także umiejętność śpiewania i gry na instrumentach. Głośne czytanie nut oraz podawanie wiadomości z zakresu teorii i historii muzyki nie mogą stanowić podstawy do oceny ucznia.

Ocenie podlega:

- śpiew,
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, dzwonkach oraz na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych),
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych, działania twórcze,
- znajomość terminów i wiedza muzyczna,
- aktywność na lekcjach, prowadzenie zeszytu przedmiotowego.

Kryteria oceniania

1. Podczas wystawiania oceny za śpiewu należy wziąć pod uwagę: poprawność muzyczną, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny.
2. Przy wystawianiu oceny za grę na instrumencie trzeba uwzględnić: poprawność muzyczną, płynność i technikę gry, ogólny wyraz artystyczny.
3. Wystawiając ocenę za wypowiedź na temat utworów muzycznych, połączoną ze znajomością podstawowych wiadomości i terminów muzycznych, należy wziąć pod uwagę:
 - zaangażowanie i postawę podczas słuchania,
 - rozpoznawanie brzmienia poznanych instrumentów i głosów,
 - rozpoznawanie w słuchanych utworach polskich tańców narodowych,
 - podstawową wiedzę na temat poznanych kompozytorów,
 - wyrażanie muzyki środkami pozamuzycznymi (np. na rysunku, w opowiadaniu, dramie).
4. Przy wystawianiu oceny za działania twórcze - wokalne i instrumentalne (odpytywanie tylko ochotników) – należy wziąć pod uwagę:
 - rytmizację tekstów,
 - improwizację rytmiczną, melodyczną (wokálną i instrumentalną) oraz ruchową,
 - umiejętność korzystania ze zdobytych wiadomości i umiejętności przy wykonywaniu zadań twórczych, np. wymagających korelacji działań muzyczno-plastycznych,
 - umiejętność przygotowywania ilustracji dźwiękowej do opowiadania, komiksu, grafiki itp. (dobieranie efektów dźwiękowych),
 - umiejętność tworzenia prostych akompaniamentów perkusyjnych.
5. Kolejnym aspektem jest ocena aktywności na lekcji oraz za udział w muzycznych zajęciach pozalekcyjnych. Za aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać ocenę dobrą lub bardzo dobrą. Jeśli wykaże się wiedzą lub umiejętnościami wykraczającymi poza ustalone wymagania, otrzymuje ocenę celującą. Za systematyczną i bardzo dobrą pracę w szkolnym zespole muzycznym lub chórze oraz za udział w występach tych zespołów należy podwyższyć uczniowi ocenę z muzyki o jeden stopień.
6. Przy wystawianiu oceny za zeszyt przedmiotowy należy wziąć pod uwagę:
 - estetykę ogólną,
 - systematyczność,
 - prace domowe odrabiane przez ucznia samodzielnie.
7. Ocenę klasyfikacyjną śródroczną ustala się na podstawie ocen bieżących z I okresu, a klasyfikacyjną roczną na podstawie oceny śródrocznej i ocen bieżących z II okresu.
8. Przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć nauczyciel bierze pod uwagę oceny uzyskane przez ucznia z poszczególnych form aktywności w następującej kolejności:
 - praca na lekcji, zaangażowanie, właściwa postawa, stosunek do przedmiotu,
 - wiadomości i umiejętności (sprawdziany/kartkówki, odpowiedzi ustne),
 - przygotowanie ucznia do zajęć,
 - zadania domowe, prace dodatkowe, udział w konkursach, akademiach w szkole i poza szkołą,
 - prowadzenie zeszytu przedmiotowego (ocena raz w okresie).